

Adam Mackiewicz

Iława, st. I, wykop 5, gm. loco, woj.
olsztyńskie

Informator Archeologiczny : badania 31, 290-291

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Gorzów Wielkopolski, st.15, Stary Rynek, gm. loco, woj. gorzowskie - patrz: późne średniowiecze

Gorzów Wielkopolski, st. 173, ul. Pocztowa 3, gm. loco, woj gorzowskie – patrz: późne średniowiecze

GRÓDEK, st. 1, gm. loco, woj. białostockie, AZP 38-91/5

- grodzisko wczesnośredniowieczne
- rezydencja rodziny Chodkiewiczów (II poł. XV-XVIII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 1 do 30 lipca przez mgr Halinę Karwowską (Państwowe Muzeum w Białymstoku). Finansowane przez PSOZ i Urząd Gminy w Gródku. Szósty sezon badań. Przebadano powierzchnię 299 m².

Kontynuowano prace ziemne rozpoczęte w 1996 r. w związku z rozpoznaniem założeń drewnianego budynku zlokalizowanego w zachodniej części rezydencji oraz prace eksploracyjne w centralnej części stanowiska.

We wschodniej części budynku (północna część wykopu 16C i południowo-zachodnia część wykopu 16A) na głębokości około 0,70 m od poziomu darni, w warstwie pomarańczowego żwiru uwidocznił się zarys prostokątnej konstrukcji ceglanej, będącej podstawą pieca, której czytelne wymiary wynosiły 3,2 x 1,1 m. Część północno-zachodniej podstawy została zniszczona przez wkop współczesny. Zewnętrzny zarys konstrukcji tworzyły dwa rzędy cegieł ułożonych „jedna na drugiej”, licami do góry. Pojedynczy rząd cegieł ułożonych wozówkami do góry dzielił podstawę pieca na dwie komory, które od wewnątrz wylepiono gliną grubości około 0,5-0,7 cm. Dno konstrukcji było również wyłożone ceglami. Eksploracja obiektu dostarczyła dwu fragmentów silnie skorodowanych przedmiotów żelaznych.

Prace ziemne dostarczyły interesującego zbioru zabytków ruchomych, na który złożyły się: 6971 fragmentów ceramiki, 2555 ułamków szkła okiennego i naczyniowego, 553 przedmioty metalowe (m.in. gwoździe, okucia, zawiasy, klucze, noże), destrukty kości zwierzęcych oraz niewielki zbiór kafli piecowych (garnkowych i płytowych).

W skład zbioru określonego jako przedmioty metalowe wchodzi również 13 monet. Są to głównie szelągi koronne i litewskie Jana Kazimierza, poza tym na uwagę zasługują: półzłotówka koronna Stanisława Augusta Poniatowskiego (1767) oraz szeląg ryski (1577).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Państwowym Muzeum w Białymstoku. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Biuletynie Konserwatorskim”.

Badania będą kontynuowane.

IŁAWA, st. I, wykop 5, gm. loco, woj. olsztyńskie

- miasto nowożytne (XVI-XX w.)

Nadzory archeologiczne przy pracach ziemnych pod rozbudowę piwnicy, przeprowadzone we wrześniu przez mgr. Adama Mackiewicza (ARCHEO-ADAM). Finansowane przez D. Chmielewskiego. Pierwszy sezon badań. Nadzorowana powierzchnia wynosiła około 25 m².

Nadzór prowadzono ze względu na istnienie w tym miejscu (rejon obecnego parku przy ul. Niepodległości) cmentarza (zaznaczony na planie wykonanym w 1753 r. przez Stanniusa, oraz na planie wykonanym przez porucznika von Pippowa w 1810 r.). Prace prowadzono przy pomocy sprzętu mechanicznego ze względu na grube (około 3 m.) nawarstwienia zasypiskowe. Wykop miał kształt nieregularnego czworoboku o wymiarach 5 x 4 x 7 x 2m. Stwierdzono występowanie dużej miąższości warstw zasypiskowych powstałych częściowo w drugiej połowie XIX wieku i w dużej części po roku 1945, a zwłaszcza w latach 70-tych XX w. na skutek wznoszenia pawilonów handlowo-usługowo-gastronomicznych, między innymi segmentu, w obrębie którego wykonany został obecny wykop, a także w wyniku prac pod uzbrojenie tego rejonu miasta. Do głębokości 1, 2 m od powierzchni wystąpiła warstwa szarej piaszczystej ziemi, żółtych piasków oraz żwirów, a także gruzu ceglano-cyglanego z szarym piaskiem i szarą piaszczystą ziemią. Poniżej zalegała gruba, wtórnie przemieszana warstwa szarej, piasz-

czystej ziemi z nielicznymi drobinami gruzu i zaprawy wapiennej, w której wystąpiły liczne kiści ludzkie w układzie bezładnym. Jedynie w spągu tej warstwy na poziomie około 101, 25 m n.p.m. (około 2,5 poniżej powierzchni terenu), w narożniku południowo-wschodnim wykopu udało się uchwycić zbudowane dno trumny. Warstwa zalegająca poniżej, to przemieszane piaski o zabarwieniu szarym i jasnoszarym. Nie stwierdzono w niej pochówków. Wydaje się, iż mamy tu do czynienia z warstwą, której strop w okresie późnośredniowiecznym stanowił poziom użytkowy. Poniżej na poziomie około 100, 65 m. n.p.m. zalegała warstwa żółtego, nawodnionego piasku, w której wystąpił pochówek, w układzie anatomicznym. Jego fragment w postaci dolnych partii nóg (stopy i fragmenty piszczeli) uchwycono w narożniku południowo-wschodnim wykopu, na poziomie 100,25-100,35 m n.p.m., a więc około 3, 25 m od obecnej powierzchni terenu). Niestety ze względu na intensywnie podsiąkającą wodę oraz fakt, iż pochówek ten zalegał poniżej poziomu posadowienia projektowanych fundamentów piwnicy, nie udało się go w całości odsłonić i zadokumentować. Można jedynie stwierdzić, iż zmarłego ułożono wzdłuż osi wschód - zachód. W obrębie wykopu praktycznie nie wystąpił materiał ceramiczny. Udało się pokazać jedynie kilka mało charakterystycznych fragmentów, które ogólnie można określić jako późnośredniowieczne i wczesnonowożytny. Należy zwrócić szczególną uwagę na wszelkie prace ziemne prowadzone w tym rejonie, nie można bowiem wykluczyć, iż zachowały się tu również pochówki na wyższym poziomie niż w obrębie omawianego wykopu, gdyż tak dużej miąższości nawarstwienia niwelacyjne i zasypiskowe mogą być efektem zakłócenia występującego na niewielkiej przestrzeni.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w archiwum PSOZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

Ława, st. 1, wykopy 4 do 4f, gm. loco, woj. olsztyńskie - patrz: późne średniowiecze

Ława, st. I, Stare Miasto- cmentarz, gm. loco, woj. olsztyńskie - patrz: późne średniowiecze

Inowrocław, st. 100, gm. loco, woj. bydgoskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Janiszewo, st. 2, gm. Lubraniec, woj. włocławskie - patrz: późne średniowiecze

Jędrzejów, klasztor cystersów, gm. loco, woj. kieleckie - patrz: późne średniowiecze

Kiersnówek, st. 17, gm. Brańsk, woj. białostockie - patrz: wczesne średniowiecze

KISZEWY, gm. Tuliszków, woj. konińskie, AZP 59-41/38

- dwór

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 6 do 9 października przez ekipę Muzeum Okręgowego w Koninie. Kontynuacja wcześniejszych badań (sondaże w 1985 roku, wykopaliska od 1993 roku).

Dwór w Kiszewach położony jest wśród podmokłych łąk na nieznacznym wyniesieniu. W pobliżu przepływa rzeczka Pokrzywka, która często zalewa pobliskie łąki i relikty dworu. Najprawdopodobniej uciążliwość jej sąsiedztwa przyczyniła się do jego opuszczenia przez kolejnych właścicieli. Wskazują na to kolejne warstewki zalewowe widoczne na niektórych profilach. Brakuje ponadto warstw, które by jednoznacznie wskazywały na zniszczenie dworu w wyniku spalenia lub innego kataklizmu. Analizując warstwy rozbiórkowe w kilku wykopach dochodzi się do wniosku, że dwór był rozbierany w różnych okresach.

Tegoroczne wykopaliska na terenie dworu miały na celu przede wszystkim zbadanie zagrożonego wysokim stanem rzeki, częściowo już odkrytego w poprzednich latach zachodniego budynku oraz wyjaśnienie czy od strony zachodniej znajduje się most i wjazd.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Koninie.

Badania powinny być kontynuowane.